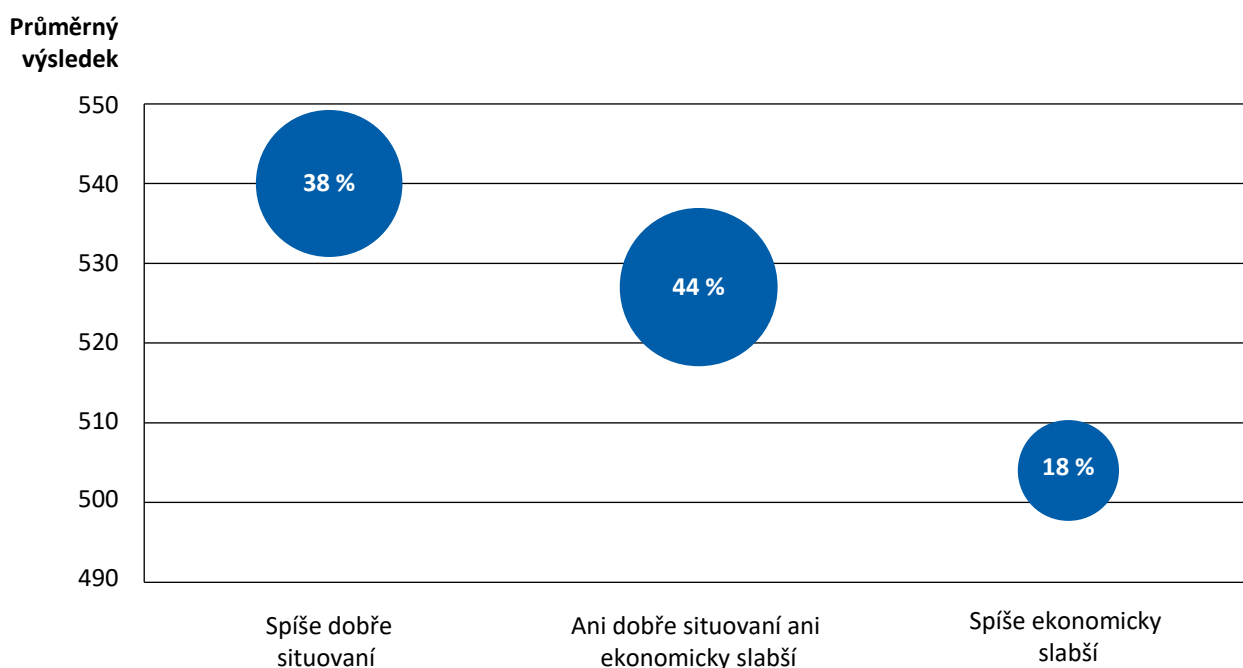

Čeští učitelé hodnotí podmínky pro výuku matematiky a přírodovědy na školách nejlépe ze všech zemí, těsně za nimi jsou učitelé Severního Irsku, Korejské republiky a Singapuru. Téměř dvě třetiny žáků vyučují učitelé, kteří se téměř s žádnými problémy nesečkáávají, a necelou jednu třetinu vyučují učitelé, kteří nedostatky považují za malý problém. Učitelé hodnotící nedostatky v podmínkách výuky jako částečně vážný problém vyučují přibližně jen 3 % českých žáků, tj. nejméně ze všech zemí. Průměrný výsledek žáků poslední skupiny je o něco nižší než výsledky žáků ve dvou skupinách s lepšími podmínkami, ale je zatížen vyšší chybou. Naopak problémy s podmínkami výuky považují za největší učitelé Francie, Dánska a Maďarska.

Zázemí a kázeň žáků

Obrázek 4.1 Složení žáků v českých základních školách z hlediska ekonomického zázemí podle ředitelů škol (TIMSS 2015 – matematika, 4. ročník)

Ředitelé škol měli také za úkol posoudit složení žáků školy z hlediska jejich ekonomického zázemí tím, že odpovídali na otázku „Přibližně kolik procent žáků vaší školy pochází z následujících rodin?“. Otázka obsahovala dvě položky – z ekonomicky slabších rodin, z dobře situovaných rodin. Ředitelé vybírali jednu ze čtyř kategorií: 0 až 10 %, 11 až 25 %, 26 až 50 % a více než 50 %. V tomto případě nebyla vytvořena škála, ale pro ukazatel skladby školy z hlediska ekonomického zázemí žáků byly definovány tři úrovně: *spíše dobře situovaní, spíše ekonomicky slabší a ani dobře situovaní ani ekonomicky slabší*.

Na obrázku 4.1 je znázorněn vztah mezi průměrným výsledkem žáků v matematice a úrovní skladby školy z hlediska ekonomického zázemí žáků. Největší podíl žáků ze spíše dobře situovaných rodin byl na základě výpovědí ředitelů zjištěn ve školách v Nizozemsku, v Rusku a ve Švédsku. Podle odhadů ředitelů škol je vyšší než 70 %.

Dobré podmínky pro výuku velmi úzce souvisí s tím, jaké je na škole klima, s bezpečným prostředím a v neposlední řadě s kázní žáků. Také těmto aspektům je v šetření TIMSS věnována pozornost. Ředitelé škol posuzovali kázeňské problémy žáků v otázce „*Jak závažné jsou ve vaší škole následující kázeňské problémy žáků 4. ročníku?*“ Deset položek z této otázky¹⁰ hodnotili na škále: *není to problém, menší problém, středně velký problém a vážný problém*. Za pomoci vytvořené škály pro tento index byly definovány tři

¹⁰ Otázka obsahovala položky: pozdní příchody na vyučování, neomluvené absence, vyrušování ve třídě, podvádění, vulgární vyjadřování a nadávky, vandalismus, krádeže, zastrašování nebo slovní napadání mezi žáky, fyzické násilí mezi žáky, zastrašování nebo slovní napadání učitelů nebo jiných zaměstnanců školy.